

ВІСНИК

VISNYK ^{the} HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXVII Ч. 1
YEAR XXXVII No. 1

СІЧЕНЬ — 1984
JANUARY — 1984

ЦІНА .90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Відзначаймо важливі річниці	1
ПРОВІД ОУН — За власну фінансову базу	2
БОГДАН ЛІВЧАК — Бандера і його доба (До 75-річчя народження)	3
Д-р ВОЛОДИМИР ЯНІВ — Крути (Вірш)	8
В. Л-Н — Незабутні Крути	9
ПРОФ. ІЛАРІОН ХМАРА — Чи москвини були творцями?.. (Закінчення)	11
Резолюція, яка відвернула загрозу занепаду СКВУ	17
Становище УККА на IV СКВУ в Торонті	18
XII Конгрес Спілки Української Молоді, СУМ	19
НАДІЯ НАУМ — Московські нерви не витримують ...	20
ДОН — Культобмін чи культобман?	21
ОКСАНА КЕРЧ — Пам'яті Євгена Маланюка	22
ПРОФ. І. ЛЕВАДНИЙ — Полковник-герой Іван Богун	23
Геносид перед Комісією Комітету внутрішньої безпеки ЗСА.	

ЗНАШЛИ СВІДКІВ ГОЛОДОМОРУ!..

У кінофільмі про московський Голодомор в Україні 1932-33 рр., який випродукували шп. Но-вицький С. і проф. Янішевський за канадські державні гроші, виступають як свідки Голодомору: священик, який тоді жив у Польській державі, кол. укаліст (укр. комуніст) Іван Майстренко, а також п. Подоляк (Григорій Костюк), який у 1933 голodomому, жахливому році — відпочивав на совєтському курорті. Безіменний жінці, яка на екрані (в окулярах) свідчить, що „З Росії прислали 50 тисяч солдат” — перекладач на англійську мову в тому фільмі викинув слова „З Росії”.

Фільм показували в часі IV СКВУ, де відразу ж були протести очевидців 1933 року.

.РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ВІСНИКА” КОШТУЄ ЛІШЕ 10 ДОЛ. НА РІК..
ЧУ ВИ ВЖЕ ВНЕСЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА РІК 1984-Й?

ВІСНИК

ВІДЗНАЧАЙМО ВАЖЛИВІ РІЧНИЦІ

Вішановуючи світлі роковини 22 Січня 1918 і 1919 років, пригадаймо, що у 1984-му році маємо ще декілька важливих історичних річниць.

Що означає відзначування, вішанування світлих і навіть трагічних дат у нашій історії?

Це означає, що ми вчимося на помилках, разом з успіхами наших предків у боротьбі за долю України в обороні нашої державності. Одночасно, відвіжуємо в пам'яті історичні дати чи постаті, глибше пізнаємо їхні ідеї, кличі, вчення. В окупованій Україні Москва все робить, щоб затерти в народній пам'яті багато українських історичних дат. Там, наприклад, ніколи не згадують про бій наших козаків проти москвинів під Конотопом, коли українці розгромили понад 30,000 армію москвинів! Або інший приклад: ворожа преса-пропаганда не раз згадує ім'я Провідника ОУН св.п. Степана Бандери — і завжди у спотвореному, викривленому вигляді подає його життя й діяльність. Цього року припадає 75-річчя з часу народження Степана Бандери і 25-річчя з часу його смерті на стійці Національно-Християнської України. Це дає нам добру нагоду краще і глибше пізнати його життєвий шлях, його вчення, його героїзм цілого життя, постійну боротьбу проти ворога-окупанта — Росії будь-якого кольору.

Назовемо тут головніші історичні події і дати:

- * 325-ліття Конотопського бою
- * 170-рр. народження Тараса Шевченка
- * 60-рр. смерти Миколи Міхновського
- * 55-рр. створення ОУН
- * 50-рр. Варшавського процесу
- * 30-рр. повстання в Кінгірі
- * 75-річчя народження і 25-річчя смерти Степана Бандери

* 20-рр. появи Шестидесятників

* 40-рр. УГВР

* 5-рр. смерти В. Івасюка (композитора)

Очевидно, тут не назвали всі роковини, їх є більше, наприклад, у 1934-му році в Українській ССР окупаційний режим розстріляв та заслав десятки письменників за спротив, за підекання любові до рідної української мови й культури, отже можна відзначити 50-ліття московського погрому української культури в СССР.

Напевно на місцях у відділах ООЧСУ, як і у відділах ОЖ ОЧСУ не всі річниці вдається відсвяткувати чи відзначити у формі сходин, концертів, доповідей, панелів. Однак, треба стриміти, щоб ми не пропускали важливих дат, пам'ятаючи, що історія — велика вчителька життя і боротьби.

Знаючи історію — легше змагатись і перемагати.

ІСНО І РЕЗОЛЮЦІЯ-ПОСТАНОВА IV СКВУ

Не встиг голова ІСНО (плав'юківці) приїхати з майдрівки до Бразилії, як IV Конгрес СКВУ у грудні 1983 р. в Торонто виніс однодушну постанову: не допускати і припинити в пресі образи і знеславлювання ОУН, УПА, УГВР та видатних діячів Національної Революції нашого століття.

Преса ІСНО займалася довший час наклепами на ОУН, УПА, УГВР, АБН і особисто на св.п. Провідника ОУН Степана Бандеру, сучасного Провідника ОУН і президента ЦК АБН Ярослава Стецька та ін.

Залишиť ту „діяльність“ Москві.

**ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ ДАЮТЬ ЗРАЗКИ
ГЕРОЇЧНОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОЛОНІЯЛІЗМУ
РОСІї**

Ярослав Стецько

ЗА ВЛАСНУ ФІНАНСОВУ БАЗУ

Із Звернення у справі збірки на Визвольний Фонд ОУН

Незалежна власнопідметна, самостійна політика неможлива без власних фінансових засобів. Хто стає у фінансову залежність від чужо-сторонньої сили, раніше чи пізніше буде у тій чи іншій мірі виконавцем її волі, захисником її політичної концепції.

Основою нашої визвольної діяльності завжди була українська патріотична спільнота у кожному відношенні, зокрема фінансовому. Тому ми могли десятки років втримати нашу діяльність у широкому світовому розмірі, включивши Україну, українську політичну концепцію у бій політичних концепцій універсального розміру і значення. З відвоюванням Української Самостійної Соборної Держави розвалиться російська імперія і зміниться уклад сил в усьому світі, на всіх континентах.

Україна — революційна проблема світу, а не дочірка, чи додаток до якоїсь тієї чи іншої міждержавної консталіції. Це центральний чинник Третьої ідейно-політичної і перспективно мілітарно-політичної і економічної Надпотуги, бо фактор поневолених народів — це ключ розв'язки світової політичної кризи, це альтернативна сила до термоядерної війни. Це однінока реальна альтернатива до атомового голокосту!

Значення України ми поширювали у всьому світі на різних міжнародних форумах світових, регіональних, окремих держав.

Немає сумніву, що урочистості у 1983 р. у Вашингтоні з підкресленням України, її значення, Президентом ЗСА, віцепрезидентом, членами кабінету, Конгресу — це в немалій мірі заслуга нашої дії, нашої політичної концепції, систематичного, плянового, безстрашного її ігопуляризування і захисту. Очевидно, вирішальну роль відіграє весь наш народ, що стоїть на фронті боротьби, вся наша еміграційна патріотична спільнота, яка прямує за нашою політичною концепцією, своєю кожнотакою різними формами і засобами дією...

Революційна ОУН мусить бути дальше такою силою, яка політично, ідейно, морально буде орієнтиром для нації в Україні і на чужині, буде носієм ідей і концепцій визволення серед вільного світу, буде співорганізатором велико-го Фронту Поневолених Націй проти російського імперіалізму і комунізму, буде непохитною і незламною у визвольній боротьбі й всякої визвольній зовнішньо-політичній акції, буде всюди приявною, де розгортається фронт проти ворога усіми можливими засобами, буде підготовляти молодь не лише ідейно-морально і політично, але теж військово до вирішального моменту...

Щоб ОУН могла продовжувати виконувати ці свої завдання, необхідна її власна незалежна фінансова база. Тому усі українські патріоти на чужині повинні дати фінансову підтримку особливо тепер революційній ОУН! Українські підприємства, банки, кредитівки, багаті українці, професіоналісти, лікарі, інженери, купці, без огляду на різниці другорядного політичного значення — повинні громадно дати фінансову підтримку ОУН, розбудовуючи ВІЗВОЛЬНИЙ ФОНД ОУН!

Кожен український патріот повинен дати свій фінансовий вклад у поширення діяльності ОУН, що є одночасно поширенням визвольної діяльності всієї української спільноти.

**ПРОВІД
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ (ОУН)**

"VISNYK" — "THE HERALD" (ISSN 0042-7004) is published Monthly, except July and August, when bi-monthly for \$10 per year by the Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc., 136 Second Avenue, New York N.Y. 10003. Second-class postage paid at New York, N.Y.
POSTMASTER: Send address changes to THE VISNYK — THE HERALD, P.O. Box 304, Cooper Station, New York, N.Y. 10276.

Богдан Лівчак

БАНДЕРА І ЙОГО ДОБА

ДО 75-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОВІДНИКА

Це були роки найбільш напруженої діяльності ОУН, зараз по Першому Конгресі Націоналістів в 1929 р. Рік 1929-й був немов би межевим стовпом у розвитку української політичної думки.

У тих часах я небагато знат про структуру ОУН, хоча вже по матурі був дійсним членом ОУН, перебувши кількарічний вишкіл Юнацтва ще в гімназії. Не раз кортіло дізнатися, хто в там, вгорі, у Проводі, бо — крім полк. Коновалця, про якого усі чули, про інших ніхто не знат (бо так і мало бути).

Роки 1933-34 були періодом широкої протимонопольної, шкільної акції, а також сипання могил Героям, які впали в боротьбі за волю України. Особливо три повіти: Самбірський, Рудецький і Мостиський, були охоплені тими акціями. Весною 1934 р. насипали селяни в одному селі на Самбірщині таку могилу. Польські колоністи, мазуря, могилу вночі розрили. Селяни насипали могилу вдруге і поставили стійку. Вночі хтось убив стійкового. Відбувся величний похорон, кругло 10.000 людей із сусідніх повітів прибули на похорон. Був це „3-й май” — польське державне свято. Поляки, побачивши такий здвиг народу, втратили бажання святкувати. Однак, мстива мазурня придумала паціфікацію сіл тих повітів: руйнували, нищили усе майно кооператив, читалень і наказували людям під примусом розкопувати могили.

Декого огорнув страх, а інші — навпаки: один член ОУН сказав, що ОУН повинна дати наказ нищити постерунки польської поліції.

Я йому, щоб піддержати на дусі, сказав, що вкоротці щось станеться (так я підвідомо відчував) якась небуденна подія. Справді, за два три тижні пролунала вістка, що боєвик ОУН виконав атентат на польського міністра внутрішніх справ В. Перецького.

Тоді сотні людей були заарештовані у Львові й ін. містах, а також виарештувано українсь-

ких студентів у Варшаві і Кракові.

У Львові поляки-окупанти розгромили Український Академічний Дім, вивезли багатьох до Берези Картузької.

Вислідом арештів були два судові процеси українських націоналістів, перший у Варшаві а другий у Львові.

З тих процесів загал громадянства довідався, що Крайовим Провідником ОУН в роках 1933-34 був Степан Бандера, до того часу незамітний студент агрономії львівської Політехніки.

Степан Бандера народився 1-го січня 1909 р., в сім'ї священика, пароха села Угринова Старого біля Калушу. Його батько, о. Андрій, був українським священиком-патріотом, який активно провів усю кампанію визвольної боротьби 1917-20 р. і був переслідуваний польською владою. З приходом московської навали життя о. Андрія стало ще більше нестерпним, можна було сподіватися найгіршого. І таке сталося рівно за місяць перед вибухом московсько-німецької війни; 21 травня 1941 р. о. Андрія енкаведисти заарештували, разом з донькою, і слід по них загинув. Двосі братів Бандери, Олександер і Василь, активні члени ОУН, загинули в німецькому концтаборі в Авшвіці, замордовані польськими спів'язнями з помсти чи не за вбивство Перецького.

Бандера жив у близьких, дружніх відносинах із Степаном Охримовичем, який свою творчістю, діяльністю й ентузіазмом давав основи організованому націоналізму в Західній Україні.

С. Бандера, хоча молодший, належав до одного звена (ланки) з Охримовичем, який брав участь у першому Конгресі Українських Націоналістів. Помер внаслідок тортур у польській тюрмі. Отож бачимо, що близьке співжиття Бандери з Охримовичем сприяло зростанню Бандери. Вже 1927 р. Бандера був членом УВО, а від 1929 р. — членом ОУН, з 1931 р. — членом Крайової Екзекутиви ОУН на Західньо-

українських Землях. З кінцем 1932 р. виконував обов'язки крайового провідника ОУН і краївого команданта УВО. У червні 1933 р., остаточно перебравши обидва пости, організував протимонопольну і шкільну акцію. Він також організував агентати на московського консула у Львові в 1933 р. та на польського міністра Перацького 1934 р.

На ті високі пости в ОУН С. Бандера був призначений полк. Є. Коновалцем. Полк. Коновалець мав змогу докладно обсервувати Бандеру, який часто бував за кордоном на різних конференціях. Зі судових актів знаємо, що у „Архіві Сеника” було кілька нотаток про те, що в часі конференцій Бандера відзначався бистротою думки, його завваги були дуже влучні, а його пропозиції участники конференції переважно повністю апробували. Полк. Коновалець не помилився. Він, Бандера, сповнив своє завдання близькуче і як Провідник Організації, і як підсудний на процесах у Варшаві та Львові. Він був засуджений на смертну кару, замінену, завдяки загальній амністії, на довічне ув'язнення.

Ось як згадував Микола Лемик про стрічу з кимось „згори”, де мав дістати важливі інструкції, зв’язані з його завданням, а він тільки й мріяв про безстрашні бойові чини, такі як їх виконували сл.п. Данилишин і В. Білас та інші, на прикладі яких він сам виховувався.

Лемик поспішав на стрічу в піднесеному настрої. Як юнак, він був певний, що побачить перед собою грізно насупленого „вікінга” з поглядом, як бритва, і словом, як бич. Яке ж було його здивування і навіть розчарування, коли побачив, що до нього наближається з умовленим знаком малого росту, худа людина, хоч і з привітною усмішкою на устах... Щойно пізніше Лемик дізнався, що його співрозмовником був С. Бандера, тодішній Крайовий Провідник ОУН на західніх Землях.

Вже перші слова висланника „згори” викликали у Лемика повний респект і пошану до цієї назовні незамітної людини. Провідник говорив просто і ясно, спокійно, без патосу, з’ясовуючи положення на підмосковській Україні, де в той час шалів організований Москвою голод. Ніхто не стане в обороні мордованих україн-

ців, словні протести нікого не зворушують, тому треба запротестувати чином, щоби почув світ і Москва, а також мордовані українці в так зв. УССР. Тому ОУН вибрала його, Миколу Лемика, як свого речника і дає йому доручення — піти до московського консульату у Львові й убити представника московського окупанта. По виконанні завдання він мав віддати себе в руки польської поліції, щоби на суді виявити ясно і недвозначно мотив свого вчинку. Найбільш правдоподібно, його засудять на смерть. Але це буде на очах світу. Ні в якому разі він не повинен допустити до того, щоб його скопили і вбили чекісти в самому консуляті. Всяку потрібну поміч він одержить вповні.

Лемик вислухав цю інструкцію зовсім спокійно. Він сам сподівався чогось подібного. Міцно стиснув руку Провідника, він сказав просто, що постарається виконати наказ якнайкраще.

На львівському процесі проти ОУН в 1936 р. Бандера говорив, що він особисто дав наказ Лемикові і подав йому мотиви та інструкції. Ми знали, казав Бандера, що Москва буде у фальшивому світлі представляти те вбивство, і тому ми вирішили, що Лемик має віддатися в руки поліції й не стріляти в неї та таким чином дати спроможність зробити судову розправу, щоби зробити цей акт якнайбільше по-мітним.

Лемик сам не здав, кого він убив, аж після розправи д-р Шухевич сказав йому, що він вбив ще більшого с... сина Маїлова, ще гіршого пса, як той ідіот Голубов. Замітне, що в будинку консульату був також і Голубов: на процесі виявилося, що той московський „герой” заліз у своїй кімнаті під ліжко, і аж польські поліції витягнули його звідти.

Майже через рік по агентаті Лемика на московський консульят у Львові — відбувся агентат на польського міністра Перацького.

Ці присуди були вирішенні на конференціях в Берліні при участі полк. Є. Коновалця та інших членів ПУН, а також від К. Е. ОУН С. Бандери.

Присуд виконано на Перацького 16 червня 1934 р. Виконавця агентату поляки не зуміли скопити.

З приводу того вбивства відбулися два судові процеси: один у Варшаві, другий у Львові. Підставою акту обвинувачення під політичним оглядом були документи „Архіву Сеника”. Справа того „Архіву” постійно актуальна і пекуча.

Тому, що підсудні відмовилися у Варшаві зізнавати по-польськи, то був, так би мовити, „мовчазний суд”. Все одно варшавський судовий процес викликав зацікавлення у цілому світі.

Щойно Львівський процес проти членів К.Е. ОУН та інших членів ОУН, був гейби завершеннем Варшавського процесу. Головною постаттю в обох процесах був Крайовий Провідник ОУН у 1933-34 роках Степан Бандера, який своєю поставою надав тим процесам особливого характеру.

Першого дня процесу останнім увели в залю Степана Бандери. Всі підсудні встали з місць і привітатли його окликом „Слава Україні”. Також встали українські оборонці. Це так спантеличило польських суддів, що їх вони встали...

У Львові Ст. Бандера виступив як революціонер, який не тільки зінав, що він зробив і чому, а й умів це гідно, по-державницькому вияснити.

Хоч і замкнулися за Ст. Бандерою і друзями за лізні тюремні двері, та ненадовго. А кілька років тюремного життя стали нагодою зробити ображунок з пройденого шляху.

Той шлях був виповнений багатьма світлинами чинами, але були також і темні моменти, над якими треба було докладно зупинитися.

Однією з тих темних плям дії ОУН був „Архів Сеника”, про який була мова під час Варшавського процесу, і ще більше Львівського.

І. Кедрин у книжці „Життя, Події, Люди” у розділі про політичні процеси ОУН, намагається „моралізувати”, але сам себе заганяє у сліпий кут. Всі його „міркування” про шкільну молодь, освіту, його застереження щодо „масовості” самі його побивають.

Ще раз і ще раз кажу, що не думаю обороняти тих, які не витримували і заломлювалися, але ОУН докладала усіх зусиль, щоб укоротити сваволю поліційних садистів. Тому загинув ко-

місар Чеховскі й інші звироднілі опричники і, врешті-решт — Перацкі.

Здається, що найважливішою причиною, що заломався Малюца, Підгайний, був якраз „Архів Сеника”.

В кожному такі разі, І. Кедрин не мав би твердити про „балакучість” підсудних. Не те суттєве. На політичних процесах виступали революціонери формату, як Степан Бандера, яких моральна поставка затмарювала усіх тих, що заломилися.

Як я вже сказав, вони за залізними гратами передумували пройдений шлях, і напевно живіріла у їхніх душах хоч невеличка іскорка надії на майбутнє... тим більше, що зв'язок зі світом не був цілком обрваний. Ті ж, які були на волі, не думали складати зброю, також роздумували про недоліки, які заінтували на терені ОУН.

Роман Шухевич, вийшовши із тюрми в 1937 р., вітразу почав домагатися посилення революційної діяльності ОУН. Тому, що не було погодження в тих справах, Шухевич відмовився співпрацювати з тодішньою К.Е. під проводом Лева Ребета. Були голоси, щоб Шухевич очолив К.Е. До полк. Коновалця в тій справі поїхала делегація в складі З. Коссак і О. Гасин. Полковник Коновалець, вислухавши делегатів, поголосився на зміну крайового провідника і викликав Шухевича до себе, щоб із ним обговорити ті справи. Шухевич поїхав і в Празі обговорив усі справи з Полковником. Між іншими справами Шухевич висунув справу визволення Степана Бандери з польської тюрми. Полковник на те також дав згоду. До остаточного висліду не дійшло, бо в травні 1938 р. полк. Коновалець загинув трагічно в Роттердамі від московської бомби.

По смерті полк. Свгена Коновалця уся влада в ОУН опинилася в руках Я. Барабановського і О. Сеника, які спільно з Крайовим Провідником Л. Ребетом бльокували зміну крайового

ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ
КОЛОНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ
ВІД НАКИНЕННОЇ ОКУПАЦІЇ

з листа до ОН Олесь Бердника

провідника, аж до часу перебрання влади в ПУН полк. А. Мельником.

Отож, як зараз подають джерела, Степан Бандера, будучи за в'язничними гратарами, стався хоч у деякім підтримувати зв'язок зі світом. До того використовував відвідини членів родини, в першу чергу братів. Бандера, маючи деякі відомості про стан ОУН, рішуче наполягав, щоб Роман Шухевич очолив К.Е. ОУН. Він сказав, що Шухевич уосібнював новий курс: рішуча динамічна активність, бойовий широкий розмах у революційній діяльності, безкомпромісів і прямолінійність у самостійницькій політиці, ідеологічна чистота, а передусім — правда, себто однозгідність діла зі словом, відкинення „фразеологічного баламутства”.

У вересні 1939 р. розлетілася польська держава. Західну Україну за договором поділили між собою Німеччина і Москва. Звільнені з польських в'язниць українці у великій кількості опинилися в Krakovі. Настав час розв'язати усі темні підозріння, включно із Я. Барановським, а також вияснити справу Сеника з його „Архівом”. Усі пропозиції, представлені полк. Мельникові, він відкинув, а робив це під впливом Барановського, Сеника і автора „Розбрата” Книша.

У квітні 1941 р. відбувся II Великий Збір, де було обрано Степана Бандеру Провідником ОУН.

Врешті в червні 1941 р. вибухла німецько-московська війна.

За вказівкою Провідника Ст. Бандери 30 червня 1941 р. у Львові був створений Український Уряд, на чолі з прем'єром Ярославом Стецьком. Це був виклик національно-християнської України як комуністичній Москві, так і німецькому гітлеризму, а також усім можновладцям Західного світу, які ще і зараз чомусь не годні бачити України і її 50-мільйонового народу. Та не тільки це: вони не можуть зрозуміти, яким ключевим пунктом є Україна на Сході Європи! Самим фактом, що відновлено 30 червня 1941 р. українську державність, Степан Бандера заслужив собі наувіковічнення: Україна заявила світові, що не думає більше жити життям раба ні Москви, ні Варшави,

ні Берліну!

Німецький сатрап усе знищив, а Ст. Бандера, Я. Стецько й інші друзі пішли до німецьких концтаборів.

Хоч формально зовнішні прояви державності знищили німецькі-гітлерівські опричники, та не змогли знищити духа боротьби українського народу. Найближчі співробітники Бандери, які були на волі, на чолі з нині вже легендарним ген. Т. Чупринкою - Р. Шухевичем, надихані ідеями Хмельницького, Мазепи, Міхновського, Петлюри, Коновалця — створили могутню Армію волі і державності України — УПА, яка боролася з обома окупантами, а потім ще п'ять років з Москвою.

Щойно в 1944 р. німці випустили Степана Бандеру й інших друзів із концтаборів, мовляв, трапилася „велика помилка”. Так, але через ту велику „помилку” зникла з лиця землі німецька католицька держава.

На рідних землях ішла жорстока війна. 13 травня 1943 р. на засіданні Проводу ОУН запропоновано Р. Шухевичеві перебрати провід. Він не відмовився, але подав проект створення в Проводі Бюра Проводу з трьох осіб. Після того Шухевич вирішив скликати III Надзвичайний Великий Збір, який і відбувся в серпні 1943 р.

Характеристичною рисою цього Н.В.З. була сильна тенденція до організаційної централізації і монолітності ОУН-УПА і ліберальна поставка до думок про державний лад у майбутній УССД. Проте схвалено строгу принциповість щодо незалежності визвольної політики від посторонніх сил. За колаборацію з будь-яким ворогом рішено суверено карати. III-ий Н.В.З. і сам Шухевич сильно наголосили необхідність переходу на всенациональний маштаб боротьби, себто соборницький. Збір вибрали Романа Шухе-

**УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД — ЦЕ
ГОЛОВНА ЕКОНОМІЧНА ПІДПОРА ДЛЯ
ВЕЛИКОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРАЦІ УКРАЇНСЬ-
КОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
АМЕРИКИ.**

вича головою Бюра Проводу.

На початку 1945 р. в Україну прийшла вістка, що Степан Бандера, Ярослав Стецько і багато інших провідних членів ОУН вийшли живими з німецьких концтаборів, а деякі провідній рядові члени загинули. Тому Р. Шухевич, який високо цінив дружність і тактовність в Організації, скликав у лютому 1945 р. Конференцію Провідного Активу, на якій добровільно здав пост голови Проводу всієї ОУН. Вибрано новий склад Бюра Проводу, що його тепер очолив Степан Бандера, Ярослав Стецько і Роман Шухевич — стали членами. Ген. Роман Шухевич очолив Організацію на Рідних Землях.

5-го березня 1950 р. в селі Білогорща коло Львова загинув у своїм команднім постою, в бою з енкаведистами, генерал Роман Шухевич-Тарас Чупринка, лицар над лицарями, всенародний революційний провідник, стратег.

У серпні 1952 р. Степан Бандера відмовився від посту Провідника ОУН через розходження з краївим Проводом ОУН. У серпні 1953 р. Бандеру обрано на IV Конференції закордонних частин ОУН їх провідником. На тому пості і загинув Степан Бандера з рук московського вбивника 15-го жовтня 1959 р. в Мюнхені.

Перегортаючи сторінки різних видань, бачимо, яке повне невигод було життя Провідника — Степана Бандери, і не в меншій мірі його найближчої родини, себто дружини і трьох маленьких діточок. З огляду на безпеку часта зміна не тільки мешкання, але різних міст і сіл, отже і шкіл. Тільки в 1954 р. переїхала вся родина на стало жити до Мюнхену.

Були такі роки, що Степан Бандера дуже рідко бачився з родиною. Однаке Бандера, як зразковий батько, без огляду на перевантаження обов'язками, віддавав належну увагу у вихованні своїх дітей, а в першу чергу найстаршої доні, вчив її історії України, географії та літератури, спонукував до читання українських книжок. Двоє молодших дітей, заки пішли до німецької школи, то вже у 5-річному віці уміли читати і писати по-українському.

Праці Степана Бандери, поміщені у різних виданнях, ще не достатньо вивчені. Однак і зараз видно, що вони не тратять своєї актуаль-

ності, своєї ваги, хоч уже проминуло кілька десятків років. У тих працях сконцентрована основна думка: відродити Українську Державу, або загинути в боротьбі за неї. Москва, окуповуючи Україну, підштовхує її на поріг смерті, або фізичної, або духовної. Завзятій опір української нації не дає можности окупантій Московії осягнути позитивних вислідів. Ідея, труд, подвиг і приклад самого Героя України сл.п. Степана Бандери, відіграють велетенську роль у тому спротиві й боротьбі з окупантом.

На важкому, героїчному життєвому шляху, сповненому усікими небезпеками, риском смерті, в'язницю — Степан Бандера був непохитним. Чергувались польська, а потім німецька в'язниця, врешті цілковита окупація Москвою українських земель — це примусило Степана Бандеру перебувати на чужині під прибраним прізвищем; постійна була загроза від хижого ворога, який раніше знищив Головного Отамана Петлюру, полк. Коновалця, ген. Т. Чупринку - Р. Шухевича, а врешті і Провідника Степана Бандеру, щоб обезголовити визвольно-революційний Рух. Помиляється Москва! Провідник ОУН друг Ярослав Стецько — був першим у колі Бандери.

З бігом років Ст. Бандера, осягнувши великий досвід революційної боротьби, став здібним організатором і талановитим теоретиком українського націоналізму. В його працях проявляється цілеспрямованість, його рішення мали за ціль добро і користь українській національній справі. Державна самостійність і суверенність — це були принципові справи. Бандера відкидав принципово всякі компроміси і без вагань стояв за право українського народу на власне самостійне державне життя.

Степан Бандера учив: „Український народ буде мати змогу свободно жити й розвиватися тільки тоді, коли визволиться із гніту й визиску московсько-большевицького імперіалізму, коли позбудеться всякого поневолення і стане сам господарем на своїй землі”.

Розглядаючи питання революційної стратегії і тактики визвольної боротьби українського народу, Ст. Бандера передбачав зовсім правильно розвиток процесів, які, на його думку, про-

ходитимуть на землях України. У своїй статті п.н. „Висновки з новіших подій і процесів”, написані ще 1957 р., Бандера стверджував правильно, що „зріст революційної свідомості й готовості до боротьби відбувається непомітно під поверхнею життя” (в окупованій Україні).

„Бандерівці”! Як часто я чув цю назву під час моого довголітнього перебування в неволі, — писав кол. в'язень московських концтаборів, приятель українців Артур Фурман: — У концтаборах і селищах ходили про Бандеру безчислennі оповідання і легенди. Були й такі, що знали напам’ять його писання, тексти його промов і закликів... Для мільйонів українців обабіч загорож колючого дроту Бандера мав вартість цілої армії. Коли жто говорив про Бандеру, той одночасно думав про Україну. Обидві назви зіллялися в одне й те саме. Бо Бандера уособлював у собі всі найкращі й найбільші чесноти українського народу, був для сотень тисяч ба, мільйонів символом волі й незалежності”. Так пише чужинець, Артур Фурман, і продовжує: „Бандера мав своїх послідовників і прихильників не тільки серед українців. Ні, інші немосковські національні групи теж уважали його своїм. Революційна сила, що її витромінювала його особовість, не знала ніяких національних меж. Його можна було безмежно любити, або безмежно ненавидіти. І це останнє робили москали. Сатанинську ненависть до Бандери можна було помітити не лише серед московських комуністів. Московські невільники в таборах примусової праці теж бачили в ньому (Бандері) свого смертельного ворога, знищувача московської імперії.

„Ненавиджу комуністів — сказав мені одного разу москаль — білогвардієць, — але і в некомуністичній Московії є для Бандери тільки одно місце: ешафт”.

*Коли мегами небо злоба крає
І крушишть твою вроду світovу,
Я тоді з твоїм ім’ям смираю
І в твоєму імені — живу!
„Україні” —
Василь Симоненко*

Провідник революційної ОУН Степан Бандера добре вивчив усю історію Московії. Тому нема нічого дивного, коли він писав у 1952 р., що „з москалями нема спільної мови”.

Використані матеріали:

М. Климишин — „Похід до волі”.
П. Мірчук — „Історія ОУН”, т. I.
Річники „Визвольного Шляху” (Лондон).
І. Кедрин — „Життя, Події, Люди”.
„Е. Укр.”, т. I-й.

Володимир Янів

KРУТИ

*Зоріла золота заграва:
Здрігається світ під звуки сурм!
Широко залунала слава,
Що нам воскресла вже держава,
Що Україна встала з тюрм!
Гойлися столітні рани,
Бо не царив вже кволий жах:
Лежали в поросі тирані,
Розірвано важкі кайдани,
Стелівсь в майбутнє ясний шлях.*

*Заграли нам воскресні дзвони
І вже жертвенний, власний труд
Творив права, свої закони,
Царив вже лад, а не проклони,
Своя влада, не царський кнут!*

*Негайно! Що це? Що це чути?
... Це знову наїзд диких орд:
На досвітках прийшло збегнути
Питання: Бути чи не бути?
Без війська, без своїх когорт!*

*Невже ж? Побідять супостати?
У відповідь паде приказ:*

*„Хто волю любить, в ряд ставати
І плуг змінити на гранати!*

З вогню творити славний час!”

*До льоту розгорнуло крила
Три сотки молодих Спартан,
Бо воля блеском іх сліпила,
І не страшна ворожа сила!
Бо не злякались смерти й ран!...*

В. Л-Н

Незабутні Крути

Рік 1918 був тяжким для українського народу. Червоні московські орди сунули з півночі на незахищені міста і села України, і не було

*Нема дорожчого від чести,
Страшнішого чужих кайдан:
Настав вже час війни і мести,
Себе Вкраїні в дар принести
Це воля рідних нам Спартан!*

*Орди шість тисяч йде у люті,
Пожежу запалив солдат.
Невже ж не бути нам? чи бути?
Покаже бій, порішать Крути,
Не володітиме в нас кат!*

*Падуть німі, зітхань не чути,
Не знане їм терпіння, жах,
Хто переможе — чи ж збегнути,
Бо лицарів обсурду трупом
Є мощений до Крутів шлях.*

*Вже знемагали, сил не стало,
То дальше морем лилась кров.
.Іх так багато, нас — так мало!
(Розпукою в душі кричало)
І дальше бій нерівний йшов.*

*П'янила ниви кров іх чиста;
Звершилося: вже бій втихав.
І впали всі, героїв триста.
Останніх смілих гнів садиста
В полоні всіх закатував!*

*I впали всі, і не спинили
Нового наїзду варвар.
Та всі лягли, а не спочили,
Добули славу й нам лишили
Безсмертний взір: геройський ча-*

*.Чужинче! йди, скажи Вкраїні,
Що ми готові на приказ;
Що ми збудуєм на руїні
Нові твердині і святыні,
Як зажадає їх від нас,*

*Що шлях в майбутнє вкажуть К,
Що місто терня — ореол,
Що Україні вічно бути,
Про Україну всім почуты,
Бо світа це новий престол.”*

кому їх боронити, бо тисячі українських вояків, які голосилися на службу Україні, українські соціалістичні політики відсилали на фронт або додому, мовляв, Україні армії непотрібно.

Відродження українського життя було сти-
хійне, охопило усі верстви українського народу, і треба було тільки мудрого проводу, який скерував би народну стихію в одно русло і не дозволив їй розлитися в дрібні струнки, які ворог зліквідував один по другім.

По всій Україні стихійно організувалися українські військові частини з вояків, які донедавна не знали навіть своєї національної назви, хто вони — малороси, хахли чи українці, але під ворожою шинелею дрімало щире українське серце. Про настрої серед українського вояцтва свідчить телеграма, яку вислали українські вояки з Курляндії до Києва: „Як треба буде вмирати за Україну, всі як один з радістю підемо на смерть!”

Та, на жаль, цей патріотичний запал на-
родної стихії соціалістичні політики гасили,
щоби не допустити до створення української
армії, бо це був би „ніж у спину всеросійської
революції”(!), як вони залюбки повторяли за
московськими єдинонеділімцями. Так було.
Українські соціалісти, перебуваючи в полоні ін-
тернаціонального „брательства й рівності”, вва-
жали національне питання шкідливим і нама-
галися, разом з московськими соціалістами, ни-
щити всякі самостійницькі акції.

До першого поважнішого зудару між українськими самостійниками і соціялістами дійшло на Першому Військовому З'їзді. Соціялісти докладали всіх зусиль, щоби нарадам З'їзду накинути свою лінію. Винниченко доводив, що війна і військо — видумка буржуїв, тепер уже війн не буде, бо всі народи поєднаються в одну велику сім'ю народів.

У відповідь йому інж. Микола Міхновський говорив: „Війна — не видумка буржуїв. Основою війни є вічний життєвий закон боротьби між націями. Бо є нації-пани і нації-раби. Україні треба воювати, треба армії! Сьогодні

перед нами в усій величі станула ідея воскресення однієї нероздільної України!" М. Міхновського підтримував С. Петлюра.

Делегати зустріли промову Міхновського грімкими оплесками. Але зараз же вискочив на трибуну темний демон української державності, В. Винниченко, і почав доводити, що Україні армії непотрібно, бо Україна не має з ким воювати!.. Вояки були збентежені, думки поділені: з однієї сторони, вони хотіли служити Україні, а з другої — вони вірили своєму урядові. З'їзд закінчився виборнням Українського Військового Комітету, який мав зайнятися організуванням української армії. Велику більшість в тім комітеті становили соціалісти, з Винниченком на чолі. Вояки ішли за С. Петлюрою.

Якийсь антимілітарний шал опанував був тодішніх соціалістів. В час, коли більшу частину України опанували вже більшевицькі орди, генеральний секретар військових справ, Микола Порш, видав декрет про негайну демо-блізацію української армії. У висліді 60-тисячний Перший Корпус, Сердоцькі дивізії, полки ім. П. Полуботка і Б. Хмельницького та інші регулярні частини перестали існувати протягом кількох днів. Чи можна уявити собі більшу політичну глупоту?

Не багато помогло проголошення IV Універсалу, коли не було кому боронити молоду українську державу. Більшевицькі армії зайняли Конотоп, Бахмач і загрозили Києву. На оборону столиці виступили триста юнаків з з „Куреня Студентів Січових Стрільців”.

Вночі 28 січня вирушив курінь під командою сотника Омельченка на фронт проти 6-тисячної орди Муравйова, і коло станції Крути залігли по обох боках залізниці. Настав день 29 січня 1918 року, трагічний день для молодих героїв, які „проти надії сподівалися”. Від 9 години ранку ворог почав обстрілювати українські становища. Крутянці мали тільки одну гармату, яка в середині бою замовкла, влучена ворожим стрільном. Шість тисяч московської орди пішли в наступ на багнети, в додатку забракло оборонцям набоїв.

Почався трагічний відступ. Тільки невеличкій частині пощастило від'їхати поїздом. Хто не

поляг у бою, потрапив у більшевицький полон. Над полоненими більшевицькі кати знущалися цілу добу і нонівечених вивели на розстріл. Кілька днів після крутиянського бою впав Київ. Від часів Андрія Боголюбського Київ не бачив такого страхіття. Тільки в Маріїнському парку московські садисти розстріляли дві сотні гімназійних учнів, а в цілому Києві вимордувано біля 5 тисяч людей.

Але кров, пролита на полях Крут, освятила слова IV Універсалу і дала почин до творення української армії, яка ще три роки змагалася з переважаючими силами ворога. Легенда Крут — це дороговказ у майбутнє! Свята кров Крутянців не пішла намарно, бо кров герой не засихає.

МИ, ЦАРІ ЕТРО І І АМЕРИКАНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ

Хто жертвус гроші на ірацю НТШ, УВАН, українського Гарварду і подібних наукових вільних інституцій, той має моральне право проходити їх, щоб не гаючись надислати матеріали про московського царя-ката Петра I до телевізійної компанії Ен-Б-Сі (NBC). Ця компанія готується в 1985 р. показувати на телевізії майже 10-годинний кінофільм про того, кого Т. Шевченко справедливо назвав розпинателем України.

С підстави припиняти, що Москва буде відповідно впливати на продукцію такого фільму і трактування образу „государя-імператора”. У телевізійній програмі від 16 грудня 1983 р. було сказано, що „40 советських артистів хочуть грati ролю Петра I і вже вивчають англійську мову, щоб їх вибрали на той „шов“.

Без негайного українського — наукового типу — втручання в ту справу вийде на американський телевізійний екран для мільйонів глядачів ще один фільм із присолодженою Росією та Петром I, якого тепер гльоріфікує червона Москва і який поклав трупом тисячі українських козаків, будуючи Петербург.

„Це той Перший, що розпинав
Нашу Україну,
А Вторая — доконала
Вдову-сиротину”...

Так гнівно писав Тарас Шевченко, дивлячись у Петербурзі на пам'ятник Петрові I, збройному завойовникові України в 1709-му році.

Іларіон Хмара

ЧИ МОСКВИНИ БУЛИ ТВОРЦЯМИ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ „РУСИ”?

(Закінчення)

В основу білоруського народу лягли племена: полочани — по горішній Двині, західня частина кривичів при Дніпрі, радимичі — по середньому Дніпру й Сожу, дреговичі, — в Поліссі. Білоруські племена рано оцінилися в українському державному об'єднанні, мали українську княжу династію в князівствах Плоцькому, Мінському й Смоленському.

Російські племена посіли північну землю на Схід. 1) словени — біля озера Ільменя на самій Півночі, східні кривичі — над горішньою Волгою, вятичі — по горішній Оці. Ці племена, прийшовши на східню лівніч, застали там багато різних степовиків, малих фінських племен монгольської раси: чудь, весь, мурома, меря, мордва, черемиси, вотяки, зиряни й ін. Проф. С. Платонов („Учебник русской истории“) пише: асиміляція тих племен тяглася дуже довго, цілих п'ять віків. Новітні вчені доводять, що росіяни, як народ чи нація, постали з мішанини фінських і монгольських племен дуже пізно, десь у XI-XIII віках (проф. Огієнко).

З історії бачимо, що найраніше були зорганізовані наші племена — дулбі, волиняки по горішньому Західному Бузі. Проф. Кордуба притуспукає, що територія дулбів поширилась завдяки їхній експансії аж по Карпати. Понад Бугом вони звались бужанами. Осередком влади дулбів початково був Бужськ. Пізніше центром влади дулбів був Волинь, що стояв над Гучвою недалеко Буга. То була сильно розвинена слов'янська держава ВОЛИНЬ. На великий жаль, не маємо писемних джерел про той період часу, але надіємось на археологічні дослідження, які напевно нам щось скажуть.

Найновіші археологічні досліди Зимнівського городища, недалеко м. Володимир-Волинського, кажуть, що в VI-VII ст. н.е. слов'янини стають активною політичною силою тогочасної Європи. Розкопки показують, що цей період

належить до племен, які жили на півдні слов'янської території в межах Західної Волині і Верхнього Подніпров'я („Український історик“, ч. 3-4 (35-36) 1972 р.). Про державність дулбів волиняків, може і було дещо десь записано, але з прийняттям християнства період поганства був знищений, тоді боялись навіть найменшої згадки про поганський період наших праਪредків.

То була, так би мовити, наша перша державність.

Тепер перейдем до другого періоду творення нашої державності —

КІЇВСЬКОЇ РУСИ.

Історія нам каже, що по зруйнуванні Волинської держави слов'янських племен дулбів, вони попали під чужу владу обрів. Визволившись від обрів, знову підпали під варягів. Літописець записав, що тих варягів покликано: „Пішли посли за море до варягів і покликали плем'я варягів „русь“ з їхніми князями.“ Літописець розповівши про розселення слов'ян, про передказ, як Св. апостол Андрій побував на кіївських горах і прославив їх, бо на них постане велике місто, та розповів про засновників Києва братів: Києм, Щеком і Хорівом і їх сестрою Лебеддю, — розповів і про ворогування племен поміж собою і, нарешті, покликання варягів із-за моря племені Русь, які прийшли з князями Рюриком, Синеусом і Трувором на чолі. Рюрик осів в м. Ладозі, Синеус на Білому морі, а Трувор — в Ізборську. Ці князі-пришельці спочатку панували в Новгороді й околицях, а щойно пізніше син Рюрика, — в імені якого державою керував його дядько Олег, — прийшов до Києва, де застав князів — варягів Аскольда і Дира, вбив їх і осів у Києві, ставши основником династії Рюриковичів і князівської Кіївської держави. (Припускають, що варягів могли покликати, як наймане військо, що тоді практикувалось. — Ред.)

З історії бачимо що слов'янські племена над

Дніпром були вже державно скріплені, до приходу Олега, коли вже в Києві сиділи князі Аскольд і Дир, а Олег збройно з дружиною захопив Київський князівський престіл і заніс назву Русь, яка закріпилася за Київським Князівством як **Київська РУСЬ**.

**

Княженння Олега й дальших князів знаменне тим, що вони дбали про розширення та скріплення свого князівства. Олег князював у 879-912 роках. Мав близький пожід на Візантію в 912 р. Підбив деякі малі племена на півночі й пішов до берегів Каспія Волгою. Підбиті племена заставив платити йому данину.

Ігор 912-945 р. не мав здібностей Олега, все ж таки приборкав непокірні фіно-монгольські племена на півночі, ходив на хозарів. За витискання данини з деревлян був убитим. По смерті Ігоря княжила дружина княгиня Ольга 945-959. Вона твердо помстилась над деревлянами за вбивство князя Ігоря. Ольга інтенсивно трудилається, щоб її народ прийняв християнство.

За новими доказами — кн. Ольга походила з царського болгарського роду Симеонів, була вижрещена в Плисці — тогочасній столиці Болгарії. — Ред.

Ще при житті матері Ольги став княжити син її Святослав, прозваний завойовником. Був великим будівничим Київської держави. Розширив свої впливи аж на Волгу й Каспій, але тих земель йому не вдалось закріпити. На перешкоді були Волзькі болгари та хозари. Ще за життя князя Святослава сини його княжили в Новгороді — Володимир, над деревлянами — Олег, а третій найстарший, Ярополк, управляв Києвом і рештою земель.

По смерті батька князя Святослава син його, князь київський Ярополк, убив брата Олега й захопив землі деревлянів та рушив на Володимира до Новгороду. Володимир набрав скандінавських варягів до свого війська й рушив, перше на незалежні землі Полоцькі, зайнявши їх, а даліше на Ярополка. Дойшовши до Києва, наказав убити Ярополка й сам зайняв Київський престіл. То було року 978, княжив до 1015 р.

**

Володимир, зайнявши київський престіл, скерував всю увагу на закріплення земель, здобутих попередниками. Ті землі були заселені іншими племенами, які не мали будь-якого споріднення з племенами київських земель. Вони платили дань і будь-якої користі від київського князя не мали. Жили в сточищах Волги й інших річок і ніякої тяготи до Києва не виявляли. Ті племена були відгороджені непротяжними лісами. Північні племена в'ятичів та радомичів, використавши міжусобиці київських князів, перестали платити данину Києву. Володимир двічі ходив на в'ятичів 981-982 р. і на радомичів у 984 р., щоб їх трохи вгамувати, заставити платити дань і бути служняними. Північні племена вели торгівлю з Азією водним шляхом, Волгою й іншими річками. Сточище рік Волги й Оки не мали сполучення з дніпровським шляхом через густу лісову смугу. Вони вороже ставились до київських земель і все намагались не платити данини й відріватись. Ніякої участі в державному керівництві не брали. Київська держава за князя Володимира Великого має характер цілком київських земель: Князівська Рада, воєводи, дружинники, вся дворова та урядова служба, все те з людей київських земель. Племена, що створили московське князівство, в розвитку Київської Русі ніякої участі не брали, хоча один час належали до нашої імперії.

У 988 р. князь Володимир Великий здобув Корсунь (ХЕРСОНЕС), столицю Криму, і у тому ж році довів, що все Київське Князівство всіх земель прийняло християнство.

Із християнством від 988 р. у Церкві й уряді стала вживатись церковно-слов'янська мова по всіх землях. Народ мав свою мову, дуже близько до урядової. Про це свідчать брати-слов'яно-вчители Кирило й Методій. Вони в часі своєї проповіді в 861 р. в м. Херсонесі, запізнались з живою східньою старослов'янською мовою. Константин-Кирило знайшов Євангелію і Псалтир, написані мовою народу, й там познайомився з людьми, котрі говорили такою ж мовою, себто староукраїнською.

Володимир мав 7 синів і одну дочку з першою дружиною Розгнідою та їй ще був, як син, після вбитого брата князя Ярополка — Свято-полк. Щоб краще керувати Київською Руссю, Володимир розіслав своїх синів до підлеглих йому племен, як намісників Київського князя, й доручив їм робити порядок і збирати данину. Сини поїхали з єпископами до таких міст:

- 1) До Новгороду — ВІШЕСЛАВ, 2) до ПОЛЮТСЬКА — Ізяслав, 3) Ростова-Суздалська — ЯРОСЛАВ, 4) Деревлянська земля — СВЯТОСЛАВ, 5) Волинська земля — ВСЕВОЛОД,
- 6) Смоленська — СТАНІСЛАВ, 7) Туровська земля — СВЯТОПОЛК (син Ярополка), 8) МСТИСЛАВ уже на той час був у Тмутаракані. Цим Володимир Великий, не хотів того, довів, що сини, як знаємо далі з історії, започаткували братовбивчу міжусобицю.

Ярослав Мудрий, 1019-1054

Після смерті св. Володимира Великого розпочалась боротьба поміж братами за київський престіл. У цій боротьбі Святополк, званий Окаянний, вбив своїх братів Бориса й Гліба й привів собі на поміч польського короля Болеслава Хороброго. Переможцем вийшов Ярослав, прозваний Мудрим, який з'єднав у своїх руках всю спадщину після князя Володимира.

То був найславніший період у історії Київської держави. Кн. Ярослав упорядкував закони, що носять назву „Збірник Руської Правди”, яким росіяни й тепер хизуються, як свою спадщиною(!) — Нам треба добитись, щоб ці закони звали „Збірник Правди Ярослава”, треба — наукою — вирвати з рук росіян те, що їм по-правді ніколи не належало.

Ярослав Мудрий, вмираючи, поділив землі держави між синами: найстаршому Із'яславові дав Київ, решта синів мали володіти всіма іншими землями, та слухати найстаршого князя Ізяслава, як батька. Цей розподіл дав привід до міжусобиці. Кияни Ізяслава вигнали, тоді він привів собі на поміч тестя, польського короля. За цю поміч поляки взяли собі „Червенські города”. В часі боротьби за київський престіл поміж князями половці нападали на Київ. У боротьбі трьох братів Ярославичів вийшов пе-

реможцем Всеволод, який по смерті Ізяслава 1077 р. сів на київський престіл і княжив у 1077-1093 рр. То були часи постійної боротьби з половцями та втручання в київські справи поляків, як „сватів”, що сприяло упадку держави. По смерті Всеволода його син Володимир, прозваний Мономахом, запрошував Ізяславового сина Святополка, щоб він ішов княжити до Києва. Сам Володимир тоді княжив на Чернігівщині. Половці ввесь час докучали й Мономах із Святополком почали рішучу війну з половцями. В трьох завзятих боях спільними силами вони розгромили половецькі орди в 1111 р. остаточно.

Володимир Мономах, 1113-1125

По смерті Святополка в Києві став княжити Володимир Мономах, переможець над половцями. Розум, організаційний хист, підприємливість — все це надало йому серед інших князів величної поваги. Князі йому корились і слухали. Непокірних умів примусити до послуху. Вмираючи, Мономах залишив на своєму місці сина Мстислава. При князюванні Мстислава знова йде боротьба поміж князями від 1132 до 1149 р., київський престіл переходить з рук до рук. Кожний князь старався брати собі на поміч чужинців, звичайно половців. Серед тієї боротьби Київ підупав і втрачав своє колишнє столичне значення, натомість другі князівства набували сили.

На півночі твориться засновок нового народу-нації, московської. Там вбираються в силу Сузdalь, Ростов й інші північні міста. Тим північним містам і князям було байдуже, що Київ, як найстарший престіл, занепадає в міжусобиці та від нападу половецьких орд. Північні племена були далеко від усіх степових кочовиків, сиділи собі спокійно, розвивались та все помишлияли, якби собі посісти київський пре-

БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКІ ПАТРІЯРХАТИ — ЦЕ БОРОТЬБА ЗА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТИСЯЧОЛІТНЬОЇ ДЕРЖАВНОСТІ!

стіл, або відірватись від нього цілковито й стати метрополією замість Києва.

**

Сузdalський князь Юрій Довгорукий розгнівався, що по смерті київського князя Мстислава в Києві став княжити син Мстислава — Ізяслав, онук Володимира Мономаха, а не він, ще живучий син Мономаха. Це викликало велику прірву поміж Ізяславом і Юрієм, тому Юрій, як князь суздальський, згуртував довкола себе всіх північних князів і розпочав боротьбу з київським князем Ізяславом за київський престіл.

Першу навалу суздальці вчинили 1149 р. але вона була недовга. Кияни суздальців ненавиділи. Князи Київських земель згуртувались і вигнали завойовників, але ненадовго. 1154 р. помер князь Ізяслав київський, тоді суздальський князь Юрій Довгорукий кидається знову на Київські землі й захоплює Київ. Окупація Києва теж тривала коротко, бо зі смертю в 1157 р. Юрія Довгорукого кияни знову вигнали геть всі залоги чужинців зі всіх Київських земель.

У 1169 р. суздальський князь Андрій Боголюбський — син напасника Юрія Довгорукого, збирася всіх суздальців, муромців, мещерю та інші племена і рушає походом на столицю Київських земель. Кияни зустріли суздальців вороже, з упертим спротивом всенародної боротьби.

Боголюбський побачив, що йому сісти на київському престолі не вдається. Тому вирішив пограбувати Київ і знищити, як князівський престіл. Ось що записав літописець: „Взят же бисть Київ, місяця марта в 8, второй неделі поста в среду і грабиша два дні весь град і не бисть помилованіс нікому же ні откуда же: церквам горящим, крестьянам убиваєсом, же ни ведуми биша в плен. Взята іменья множества ї церкви обнаживша іконами і книгами... Жажжен бисть і манастир Печерський... і бисть в Києві на всех человецех стонаніс, скорб і туга ѹ слъози непрестанніс”. Після такого північного вандалізму татари не мали чого грабувати. То була з черги десята збройна бо-

ротьба суздальців із киянами. (Млиновецький).

Після нападу на Київ Боголюбського 1169 р. і зруйнуванням Києва дощенту, він, Боголюбський, пішов у друге на Київ 1173 р., але цей його похід був невдалий. Кияни цим разом добре згуртувались і Боголюбського відбили. Цим невдалим походом на Київ Боголюбський у суздальців утратив довір'я і його вбили його ж півладні р. 1175. З цього всього видно, які були відносини поміж київською владою й суздальськими чужинцями.

Тут не шкодить пригадати, як суздальсько-московські князі, за час Монгольської Орди, відносились до татар. Їх лояльність була настілько щира, що москвичі творили спільно з татарами Монгольську державу, були спільніками в державному керівництві й дойшло до того, що навіть стали своячитись через шлюбні зближення. Татарин Борис Годунов керував державою. Українські всі землі з Києвом противилися орді.

По смерті київського князя Володимира Мономаха 1125 р. північні князівства відірвались від навіки. Цьому дещо трохи допоміг з'їзд усіх князів у Любечі 1097 р., який скликав Володимир Мономах, тоді князь Чернігівщини, Святополк Ізяславович, князь київський. Там розглядали питання упорядкування внутрішніх відносин між князями та спільної боротьби проти половців. Рішення з'їзду: впорядкувати справу княжого наслідства, сенійорат замінити вітчинним правом по батькові, щоб завжди син діставав князівський престіл після батька, а не якийсь інший родич старшого віку. Затверджено за князями їхні уділи та присягнено спільно слухати старшого, себто київського князя. Однак, така постанова зараз по з'їзді була порушена.

**

Ми пройшли слідами історії до періоду занепаду держави Київської Русі, напередодні трагічної дати в історії України 1240 р., коли татарська Орда насунулась і опанувала територію Київської Русі, яка вже була попередниками (суздальськими князями та половецькими ордами) добре зруйнована.

**

Отож, розглядаючи історію, бачимо, що москвини забрали в нас всю стародавню нашу назу́ву й історію й всякими неправдами включили в московське князівство. Пізніше, від Івана Каліти, одруженого з візантійською царівною 1574 р., правитель називав там себе царем московським, а державу — московським царством, присвоїв собі візантійський герб, „двоглавий орел”, і мріяв про Третій Рим. Потім цар Петро I з Романових називав себе царем Великої й Малої Руси — й завів назу́ву „Росія”. Тут для ясності треба сказати: Русь — руський занесли нам варяги зі своїми дружинами, які пізніше асимілювались із місцевим народом, але назва „Русь” поширилась на Сході Європи, як назва держави. Про це свідчать посли Олега своїми іменами, що Русь є не слов'янського, а чужого походження: „Ми є посли від князя руського Олега”, імена цих послів збереглися в тексті умови з греками. В цій умові дослівно читаємо так: „Ми з руського роду Карли, Інегельд, Фарлоф, Веремуд, Рулав, Гуди і інші, в числі 13 осіб”. Це упевняє нас, що така назва була державна, а не народу. Народу такого не було, то і немає сенсу говорити про Русь, як галузь якогось народу слов'янського.

Назу́ву Великая Русь і Малая Русь нам накинула за варягами — Візантія. Коли Київський Митрополит Кирило III переніс свою митрополію на Північ 1300 р., а Київська Земля, яка тоді була підпорядкована Галицько-Волинському князівству (куди татари ще не досягли), то князь Юрій I Львович добився у Візантії митрополита 1303 р. — Ніфонтаз заміні Київської Митрополії, й греки дали йому титул Митрополит Києво-Галицький — Малої Руси, а за Митрополитом, який переїхав до Сузdalсько-Московського князівства, залишили титул Київський Великої Руси. Так за грецькою термінологією постала назва Велика й Мала Русь.

Літопис нам каже, що під кінець XII стол. появляється назва „Україна”. „Україна” спершу може означала південне степове пограниччя Переяславщини. В іншому місці каже: Україна Галицько-Холмська земля, на польському кордоні (Млиновецький ст. 90). Назва „Україна”, можливо, і раніше жила в мові нашого народу.

Якщо говорити про „триедину колиску Київської Руси”, то чому ж російська історіографія позбавила Київську Україну, зі спільної колиски, участі в творенні Київської Руси? Чому всю київську творчість Росія приписує своєму Сузdalсько-Московському князівству й далі царату російської імперії? Чи ж то Київська Русь-Україна не існувала тоді? Де ж подівся ввесь народ, що творив ту Київську Русь за літописцем: поляни, деревляни, сіверяни, угличі, дубляни-волиняки, лучани й інші? Отже, як бачимо, вилазить шило з мішка фальшивальників історії. За їхньою логікою, Київської Руси-України тоді не існувало, бо під пануванням Києва — князів Київської Руси, була територія „Росії”, ще з періоду Олега! Всю київську спадщину росіяні нахабно приписують собі тоді, як вони були насправді тільки колонією Київської Руси й ніякої участі в рості держави ні моральної, ні фізичної не брали. Коли загарбник Петро I почав будувати свою імперію, т о в імперсько-політичних інтересах російська історіографія стала фальшувати всю історію Київської Руси й такою фальшю наповнює голови своїм і чужим про „единоруський народ”.

Росія постала, як подає нам літописець, з племен в'ятичів, радомичів, що прийшли від ляхів на Північ. Там змішались з різними племенами, фіно-монголами, яких там застали, як сказано раніше, плюс чималий відсоток татарської крові за 250 р. спільного життя й своячення через подружжя. Московський професор Покровський писав: „Великороссія создана на костях інородцев і в жилах современного великоросса течот по крайней мере 80% фінської крові”. Таким чином історія нам свідчить, що племена північні Сузdalсько-Московського

ПОДОБАТЬСЯ ВАМ НАШ ЖУРНАЛ?

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЙОГО ВАШИМ
БЛИЗЬКИМ!**

князівства ніякої участі в творені Київської Руси не брали, тільки прагнули посісти Київський престол, а як цього не досягли, то пішли збройно нищити, чого й досяг кривавий Богословський.

**

Тепер дещо про спільність мови.

Якоє спільної мови у слов'ян не було, тим більше мови „руської” чи піаруської. Новгородські слов'яни, радомичі, в'ятичі, кривичі й драговичі ніколи не бачили колиски над Дніпром і в ній не лежали. Всі племена розходились по нових територіальних оселях прямо із своїх первісних осідків у прабатьківщині (див. працю проф. Ст. Смаль-Стоцького „Східні слов'яни”, 1928 р., ст. 21).

У 988 р. вел. **КИЇВСЬКИЙ** князь Володимир охрестив Київ і почав Хрещення всієї своєї держави. З християнством розпочалась в Києві й наша літературна мова, яка ширилася по всій державі. Через це і на відсталій культурно півночі запанувала та сама літературна мова, що й на півдні, але народні мови живі — були інакші, на жаль, ми їх не знаємо, але вони були. Це засвідчили брати, слов'яновчителі Кирило й Методій, які знайшли в Херсонесі (Крим) Псалтир і Євангелію народною старослов'янською мовою, ще в 861 р., тобто яких 127 років раніше від Хрещення Києва. Церковно-слов'янська мова була тоді літературною мовою для всіх слов'ян, але з цього ніхто не може твердити, що живі народні мови були тоді однакові. Болгари, серби, хорвати, поляки, українці всі вони мали свої мови, але мови всіх слов'ян близькі й зрозумілі поміж племенами. Так же й північні племена, які пізніше стали себе звати русскім, мали свою мову, відмінну від інших слов'янських мов. Отож, спільній мови не було й українська мова, відмінна від російської, розвивалась окремо від російської й має свою літературу раніше російської. Твір „Слово о полку Ігоревім” належить українцям, а не росіянам.

Ще про династію.

Так, Україна, що тоді була під назвою Русь, під свою державою об'єднала в XI-XII віках

увесь слов'янський Схід, себто народи український, російський та білоруський, але це було об'єднання виключно державно-політичне і в жодному разі не етнічне й не мовне. До того державного об'єднання належали й неслов'янські племена, як чудь, весь, мурома та інші північні племена, що були підбиті Руссю. Дійсно з України-Русі (то була головно Кіївщина-Переяславщина) пішла князівська династія Рюриковичів на Північ і московські князі були з цієї династії до Монгольської Орди, поки московські князі, через своєчлення з монголами, не перемішались. Борис Годунов — татарин, правив їхньою державою. Дальше, з 1613 р. постає династія Романових, яка зі смертю Петра II зазнає краху. По смерті Петра I на трон сідає Катерина I, німкеня, за нею Петро II, а після нього царює дочка царевича Івана, брата Петра I, замужня за німцем, і мужська лінія Романових після Петра I зникає, пішла кров німецька. Тому така династія: варязька, татарська, німецька, нас ніколи не зобов'язувала й не зобов'язує, тим більше, що московський цар Алексей Михайлович Андрушівським договором з Польщею 1667 р. зрадив українців і підписаний ним Переяславський договір 1654 р. фактично, хоч не формально, анулював, уневажив.

Кінчаючи цю розвідку, скажу: це історичне дослідження не претендує на глибоку науковість, бо я в цьому відношенні тільки любитель історії. Це дослідження є тільки журналістичним, і ним може кого, з наукового світу, звортити, щоб взявся повністю, обґрунтованою працею викрити всю фальш російської науки. Треба вияснити світові і доказати науково, що історія Київської Русі належить нам, українцям, як творцям держави й початкової культури й літератури.

Використані джерела:

- 1) „Як утворилася і розвивалась літературна мова”, проф. Пантелеїмон Ковалів, „Віра й Культура”, 8/9 /, 1961 р.
- 2) „Постання української мови”, Митр. Іларіон, „Віра й Культура”, 12/120/, 1963 р.

Резолюція, яка відвернула загрозу занепаду СКВУ

СХВАЛЕНА ОДНОСТАЙНО РЕЗОЛЮЦІЯ IV СКВУ

„У справі конфлікту між членами СКВУ, а саме ОУВФ та ІСНО, запропонована Світовою Федерацією українських лікарських Т-в.

1. IV Світовий конгрес вільних українців ще раз урочисто підтримує маніфест, що став ідеологічним залеженням, на якому був зорганізований 1-й СКВУ 1967 р.

Цей Маніфест стверджує:

„Гітлерівські окупанти з перших днів окупації почали арешти, вони зліскідували утворене у Львові Актом 30 червня державне правління і незабаром почали розстрілювати українських діячів у Львові, Києві й інших містах України. Жертвою цього терору впала Українська Національна Рада.

Це привело до широкого розгорнення визвольної політично-революційної боротьби Організацією Українських Націоналістів (ОУН), що діяла між двома світовими війнами на українських землях, продовжуючи боротьбу Української Військової Організації (УВО), та збройної боротьби Української Повстанської Армії (УПА), в боротьбі українського каселення проти гітлерівських насильств і проти рейдуючих совєтських груп. Збройні змагання вела УПА ще довго по закінченні війни під командуванням генерал-хорунжого Романа Шухевича (Тараса Чупринки) та під політичним проводом Української Головної Визвольної Ради

(УГВР), керівного органу революційної боротьби українського народу, в героїчному спротиві”...

3. IV СКВУ звертає увагу, зокрема пресовим органам поодиноких організацій, членів СКВУ, щоб вони не допускали до публікування таких матеріалів, які могли б спричинювати конфлікти між членами СКВУ, а зокрема не дозволяли б на публікування матеріалів, що знеславлюють поодинокі періоди Визволької Боротьби українського народу в його змаганнях за державну незалежність.

4. IV СКВУ відкидає знеславлювання й необ'ективне насвітлювання провідних постатей Революційного Руху й боротьби Української Повстанської Армії, яка в часі Другої світової війни і після неї, провадила сповнену героїзму нерівну боротьбу за самостійну й соборну українську державність.

5. IV СКВУ закликає всіх членів, всю українську спільноту в діяспорі, ніколи не сходити із шляху боротьби за самостійну соборну українську державу, яким ішли світлі постаті української визвольної боротьби Симон Петлюра, Євген Коновалець, Андрій Мельник, Степан Бандера і Роман Шухевич-Тарас Чупринка.”

(Торонто, 1983 р.)

- 3) „Східні Слов'яни”, проф. Ст. Смаль-Стоцький, 1928 р., ст. 21.
- 4) „Нарис історії Волинської землі”, І. Левкович. Інститут Дослідів Волині, Вінніпег, 1953 р.
- 5) „Нарис історії України” — самоосвітник. Видання Українського Національного Об'єднання, Берлін, 1943 р.
- 6) „Історія українського народу”, Роман Малиновський. В-во — Українське Наукове видавництво, 1953 р., Мюнхен.

ОУН — ЦЕ ЧЕСТЬ І СОВІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ! НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ — ЦЕ ШЛЯХ ДО ПЕРЕМОГИ НАД ОКУПАНТОМ!

СТАНОВИЩЕ УККА НА IV СКВУ В ТОРОНТІ

З'ясовуючи становище Українського Конгресового Комітету Америки до справи прийняття Координаційної Ради в члені СКВУ, президент УККА Ігнат М. Білинський наголосив на IV СКВУ в Торонті відповідальність УККА перед українською спільнотою у вільному світі та перед українським народом і історією за рішення, що може зберегти її змінити Світовий Конгрес Вільних Українців, або започаткувати занепад його організаційної структури.

СКВУ став всеукраїнською громадською цінністю, говорив президент УККА, із завданням діяти на користь української спільноти у вільному світі та на користь української визвольної справи, і на його форумі не можуть бути вирішими будь-які групові чи есобщісті інтереси. В ім'я добра української справи і нареду та збереження СКВУ верховною координаційною надбудовою всього українського громадського життя в розсіянні, УККА не буде оспорювати прийняття Координаційної Ради в члені СКВУ, вважаючи це тимчасовою розв'язкою до наступного XIV Конгресу УККА, бо в одиній країні повинна діяти лише одна крайова центральна репрезентація.

Президент УККА закликав Координаційну Раду до відновлення переговорів з УККА в справі полагодження спору, підкреслюючи, що на зовнішньому відтинку, у Вашингтоні, українці мусять діяти однозгідно. Справа з двома противставними резолюціями в Конгресі і Сенаті ЗСА щодо Голодового Геноциду в Україні, вже має піскідливі наслідки. Президент УККА вказав також на вимогу визнання усіма членами УККА історичного факту, що Україну поневолює Росія, а не комуністична партократія.

„Ми не санкціонуємо двоподілу, — сказав ред. Ігнат Білинський, — але діємо в ім'я збереження і єдності СКВУ для ще більшої допомоги українському народові в боротьбі за волю і державність”.

Делегати прийняли ту заяву через акламацію.

Голова УАКРади д-р Іван Фліс подякував за це рішення і сказав, що „ми зробимо все зусилля, щоб довести до єдності”. Далі він сказав: „Ми приймасмо все обов'язки і будемо працювати для української громади і щоб привернути єдність в нашій громаді”.

**

Президентом СКВУ обрано п. Петра Саварина з Канади.

Привітаний делегатами попередній президент СКВУ мігр Іван Базарко на тім закінчив свою громадську діяльність.

ХВИЛІ ВІЙНИ ДОКОТИЛИСЬ ДО БІЛОГО ДОМУ

Після короткої „передиші” по Другій світовій війні — у світі розпочалася і триває „Місцева війна”, яка може легко обернутися в Третю світову війну.

Хвилі „місцевої війни” докотилися вже не тільки до Ізраїлю й суміжних арабських країн чи на острів Гренаду, звідки ЗСА вибили комуністів, а й до порогу Білого Дому у Вашингтоні. Від 24 листопада 1983 року при брамах-входах до Білого Дому стоять вантажні авта з піском, різni заборона, дуже збільшено поліційну охорону біля всіх будинків Уряду. Це забороло для терористів-самогубців, які можуть атакувати в автах, палацованих вибуховими матеріалами.

С навіть ракети для боржого літака.

УТИК КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ КУР'ЄР

Нещодавно до вільного Національного Китаю на Формозі прилеглі го бойовому літаку-ждеті китайський пілот із комуністичного Китаю і попрохав право азилу. Право одержав, а на додачу ще й один мільйон доларів, бо Національний Китай високо оцінює хоробрість і... червоні бойові літаки, які колпують мільйони.

Шід час лету із Сан Франціско до Нью-Йорку червоний китайський кур'єр-дипломат попрохав право азилу і, розповівши все відповідним органам, вже одержав право жити в Америці.

Із країн Східної Європи — під комунізмом — дали масово втікають „піасливі громадяни” на вільний Захід, особливо з Польщі і ЧСР.

XII КОНГРЕС СУМ

До хвальної Президії
XII Світового Конгресу СУМ
Торонто, Канада

Дорогі Подруги і Друзі!

Мені припала честь і приємність передати Світовому Конгресу Спілки Української Молоді сердечний привіт і найкращі побажання від Організації Українського Визвольного Фронту в З'єднаних Стейтах Америки.

Спілка Української Молоді була створена в 1920-х роках підпільно в Україні, окупованій силою багнетів комуністичної Росії. Коли на московському судилищі в Харкові советський прокурор запитав голову СУМ-у студента Миколу Павлушкиова, що хочуть сумівці, то у відповідь почув: „Хочемо того, що й старші — самостійної України!”

Тепер Ви продовжуєте ту саму боротьбу, за ту саму одну-едину ціль — за здобуття українським народом не полегши від російського окупанта, не більшого шматка хліба, не більшого народоправства у кріпацьких колгоспах... а єдиного і невідкличного: усунення окупаційних сил Росії з української території!

Більшість із Вас вже народилася поза Україною — в країнах вільного світу. Канада, Америка і європейські країни високо оцінюють людей, які знають дві і більше мов, високо цінують тих громадян, які знають, що комунізм — це ворог людства, що російський імперіалізм — це другий червоний фашизм. Тому знання української мови — це Ваша допомога країнам Вашого поселення і Ваша зброя в боротьбі проти ворога. Збереження української культури і традицій — це збагачення країн Вашого поселення і Ваша допомога Україні, де окупант нищить нашу мову, нашу культуру...

Ми старші — члени Організації Українського Визвольного Фронту — разом з Вами. Працюймо ж, учімся, трудімся у спільній лаві єдиного Українського Визвольного Фронту, під проводом непереможної ОУН! Допомагаймо всіма силами

з далекого запілля нашій нескореній фронтовій Україні у боротьбі Хреста проти диявола, у змаганнях правди проти зла, Києва — проти Москви! Слава Спілці Української Молоді!

Честь України — Готов Боронити!

Володимир Мазур

Чікаго, 17 листопада 1983 р.

ІЗ ПРОМОВИ НА З'ЇЗДІ СУМ

Маю велику шану й приємність привітати присутніх і великий З'їзд від Українського Конгресового Комітету Америки, громадської централі українців у цій країні, та побажати якнайбільших успіхів!

Український Конгресовий Комітет з найбільшою пошаною й прихильністю завжди ставився до праці серед української молоді, до молодечих організацій, до всіх тих, що працюють для майбутнього українського народу, української діаспори. У майбутньому УККА присвячуватиме тим справам іде більше часу й енергії, бо від тих справ, справ української молоді у вільному світі, у великий мірі залежатиме майбутнє не лише нашої вільної громади в світі, але й визвольної боротьби українського народу.

Нас у вільному світі є до двох мільйонів. Це значна сила.

Старше покоління наших поселенців у світі зробило дуже багато. Воно поклало основи для дальшої праці та дальших здобутків. Приходить нове, молоде покоління, що від нього ми мусимо очікувати значно більше. В тому покоління Спілка Української Молоді (СУМ) відіграє велику роль. Але ми очікуємо від СУМ-у ще більше. І СУМ може дати і мусить дати більше! І тому ми кличемо Прорід СУМ-у взагалі, а СУМ-у в Америці зокрема, до ще більших зусиль!

Москва наступає на різних фронтах. Вона загрожує не лише Україні та іншим поневоленим народам, вона загрожує всім народам вільного

Надія Наум

МОСКОВСЬКІ НЕРВИ НЕ ВИТРИМУЮТЬ...

Дня 19 серпня у Польщі місцеве КГБ затримало французьку громадянку п-ї Ірину Зелену, звичайну туристку, яка мала при собі гроші в американській валюті. Під час обшуку її підкинули різні „документи”, підписані нібито головою Проводу ОУН Ярославом Стецьком. У ту ж мить — сказано в советських газетах, — „затріскотіла портативна кінокамера”... — себто все наперед було інсценоване і навіть про кінокамеру не забули.

Безневинну французьку громадянку на вимогу уряду Франції негайно ж звільнили, і вона вже є в Паріжі.

Всемосковське КГБ, вчинивши ту провока-

світу, а в першу чергу вона загрожує Америці, країні, яка нас прийняла так гостинно, країні, яку ми зобов'язані боронити й зміцнювати. І коли ми сьогодні говоримо про допомогу українському народові, то ми свідомі того, що визвольна боротьба українського народу — це частина спільногого фронту усього світу, в тому їй ЗСА, проти російського імперіалізму та комунізму. Кожен наш крок, кожен наш успіх, кожен наш здобуток на визвольному фронті українського народу, в його боротьбі за життя, є успіхом і здобутком всіх тих сил у світі, які захищають і обороняють свободу народів і людей перед наступом російського імперіалізму й комунізму.

I тому ми закликаємо всіх, а в першу чергу нашу молодь з-під стягу СУМ — скріплювати свої ряди, зміцнювати свої кваліфікації, підносити свою активність в розбудові українського життя в ЗСА, в допомозі визвольній боротьбі українського народу, в боротьбі американського народу і всіх вільних народів світу проти російського імперіалізму та нелюдського комунізму.

У цій боротьбі, яка є боротьбою всіх вільних народів і людей, перемога буде по нашему боці. В цій боротьбі наше місце в першій лінії!

Степанія Букшована

цію, покликало в Києві на так зв. прееконференцію журналістів, у тому їй „закордонних” (можливо комуно-польських...). Там підставило свого агента на прізвище М. Є. Кухтяк, який намагався очорнювати Революційну ОУН, як „запродання іноземним розвідкам” і т.п.

Але двосічний меч б'є на два боки.

„Радянська Україна”, „Літературна Україна”, „Правда України”, „Ізвестія” та ін. московські видання, виливаючи жовч на ОУН і стараючись словесно зліквідувати могутню Організацію Українських Націоналістів, поневолі інформували читачів про активність ОУН, Організації Українського Визвольного Фронту, а також про діяльність АБН, нарікали, що в Білому Домі виступали з промовами президент Р. Реген і президент АБН Я. Стецько. Іншими словами — поневолі повідомили мільйони читачів в Україні про закордонну діяльність українських націоналістів та речників інших поневолених Росією народів.

Тут зацитуємо лише для прикладу із „Літературної України” ч. 47/1983 року, що виходить у окупованому Києві, із нарису Вол. Яворівського під наг. „Яничари” (іншого наголовку яничар-кагебіст не зміг придумати):

„...Їх розвідувально-диверсійні служби у своїй підривній діяльності проти нашої держави (читай — російської імперії у формі СССР. — Складач) використовують закордонні кубла жовтоблакитників, які виступають під багатолікою машкарою і галасливими назвами: „Організація Українських Націоналістів”, „Українська Головна Визвольна Рада”, „Антибільшовицький Блок Народів”, „Світовий Конгрес Вільних Українців” та інші.

Називаючи вільних українців „прислужниками гестапо і абверу, ЦРУ і БНД” — хоча більшість українців тут, у Канаді, не знають, що то за абревіятори, — советська преса твердить, що всі згадані організації „позбавлені будь-якого соціально-політичного ґрунту на Україні”. Все це подане за змосковщеним працописом, напр., „БЛОК”, „Грунт”, „КонГрес” тощо.

Кричить той, кому пече.
Пече і пектиме дедалі, то більше!

Культобмін чи культобман?

Від Редакції: Подаємо за „Гомоном України” інформацію про окремі нездорові явища за кордоном, в осередках української еміграції.

Московська політика культобману залишає свої сліди серед політично притуплених обивателів і опортуністичного елементу. Про такий елемент колись писав Іван Дзюба як про „вчено-го і премудрого поросяти, що добре знається на законах історії і добровісно всмоктало політичну мудрість з механізованого корита”.

Цей „культобман навиворіт” виявляється у різних площинах, серед яких найбільш маркантними є офіційні поїздки на турне до ССР з-за кордону деяких українських ансамблів і співаків, оголошування в деяких українських („національних”...?) газетах „культобману”, („Новий Шлях”, „Український Голос”, „Вільне Слово”), ходження на „культобманівські” імпрези (часто ховаючись „під капелюхом” перед пікетами...) осіб, які ще гордяться навіть позвою „політичного” емігранта або „патріота”, або включування в програми українських культурних імпрез російської точки, мабуть, в ім’я „вищого рівня”. У зв’язку із тим ледве чи є сенс тут згадувати про офіційну поїздку в Україну співака Йосифа Гошуляка (1980 р.) чи хору ім. Кошиця Українського Національного Об’єднання (УНО) з Вінниці під диригентурою В. Климкова (1978 р.), бо про ці поїздки можна прочитати, зі всіми цинічними деталями, у большевицькій газетці „Вісті з України”.

Вичислювати тут „політичних емігрантів” чи „патріотів”, які заходять „під капелюхом” на культобманівські імпрези або ідуть в іншу місцевість, щоб їх не розпізнали, теж немає сенсу, бо вони громаді відомі або стають відомими.

А тепер щодо „вищого рівня, так як у програмах мистецьких ансамблів з України рідко коли обходиться без московської „Калінки” (в наміченій програмі „Верьовки” для канадської тури була записана і „Калінка” і „руssкий народний танок”), у програмі концерту українсь-

кої оперно-симфонічної музики (в травні 1981 р.) влаштованого Товариством україн. опери Канади, не обійтися без Римського-Корсакова, Чайковського і Мусатогорського, (помнінаючи вже таку деталь, як вживання на українській програмі русизму „оркестр” замість українського слова „оркестра”). Також слід відмітити, що згадані офіційні турні в окуповану Україну, будучи впovні контролюваними окупаційною владою, мають наскрізь сумнівну вартість, бо з того не користає український народ, а імперська пропаганда Кремля.

Іти на руку культобманові (свідомо чи ні, або через плиткий снобізм) це топтати могили тисяч знищених Москвою творців української національної культури, серед яких (з тих останніх) є Алла Горська та Володимир Іvasюк.

Культобман з боку Москви і „культобман навиворіт” з боку деяких еміграційних елементів витворює туман фіктивної „нормальності”, мовляв, „все в порядку”: „з закордону ідуть виступати в Україні, з України приїздять сюди, культура процвітає”. А московська пропаганда і дезінформація в міжчасі шириться... до тієї міри, що деякі із „культурно-прогресивних” членів публіки на виступах „Верьовки”, наприклад, ніколи навіть і не чули (чи радше вдавали, що не чули) про кагебівські вбивства Горської та Іvasюка. Але це є справою їхньої совісти.

В такій ситуації українська самостійницька спільнота в діяспорі, незважаючи на жодні можливі перешкоди, буде далі протиставлятися і розкривати цю жорстоку окупаційну дійсність в Україні, яку намагаються закривати цим власне туманом культобману. (дон)

Від Редакції „Вісника”: Ця стаття особливо актуальна після IV СКВУ і також тому, що саме в часі СКВУ діяльний в УНСоюзі сен. Павло Юзик зустрічався із „делегацією” колоніальної Укр. ССР у Канаді...

Оксана Керч

ПАМ'ЯТІ СВГЕНА МАЛАНЮКА

У зв'язку з 15-річчям смерти найбільшого поета еміграції Євгена Маланюка варто притати, що поет довший час жив у Нью-Йорку, не цурався громади, був особою „успільною”, що не замикалася в вежі із слонової кости. Його можна було зустрічати в літературних клубах і на молодечих таборах, де своє величезне знання української культури намагався передати українській молоді. Він бував лектором на сумівських таборах у Елленвіл, і багато з того, що колишні сумівці знають про українську літературу, завдячують тим глибоким, захоплюючим викладам великого поета, історіософа, критика та літературознавця.

Він був автором десятка поетичних збірок та двох томів прози „Книга спостережень”. Третій том чекає в рукописі на упорядника і видавця. Чекає також повного видання вся поетична творчість Євгена Маланюка — поета-вісниківця. Наш культурний читач чекає не лише належної оцінки його постаті відповідними його особі дослідниками, чекають його поезії перекладів на чужі мови...

Зрозуміння творчості Євгена Маланюка виявилося покищо в одній-єдиній докторській праці Юлії Вочишин з Канади. Дивне явище на тлі „наукових закріплень” більш-менш відомих письменників чи подій провінційного значення, полемічних трактатів, або дбайливо відгребуваних з пилу забуття нашими катедрами україністики несерйозних, часто випадкових подій нашої історії, як наприклад ефемерна і в великий мірі несуттєва участь галичан у КПЗУ...

Панахидні чи „в пам'ять” доповіді відносно Євгена Маланюка зводяться до типу патріотичної патетики, або ж навпаки — „відбронзовування” поета, мовляв його патріотичний патос це побрязкування дерев’яною шаблею, або ж твердження, що Є. М. був „у першу чергу ліриком, якому не чужа сантиментальність”... Такий і подібні компліменти мали б рівноважити зовсім непоетичний, на думку деяких критиків, Маланюковий патріотизм.

Скромніший і не схильний осуджувати, читач його творів не робитьиме таких скоропостижних оцінок, знайде в його творах, особливо в „Книгах спостережень”, оригінальний роздум над нашою історією; навчиться дивитись очима пророчого і заразом розсудливого історика, яким і був Євген Маланюк. Поет відкриває в своїх есеях невідомі світи логіки історичних процесів, фатуму та геополітичної реальності України, її місце в світі, пов’язання і контрасти з долею сусідів. Невелика студія „Малоросіянство” перекидає горікоренем лженауки про це явище в чужих літературах і ряд помилкових суджень. Які широкі шляхи до пізнання нашого народу з його комплексами дає розділ про Миколу Гоголя! Глибока аналіза, плястично викладена студія цього демонічного явища — двоєдущія. Трагічна рана нашої літератури...

В іншому розділі книги Маланюк доповнює працю найкращого шевченкіста Павла Зайцева, монографію „Тарас Шевченко”, з’ясовуючи неповторність Шевченкового генія, порушуючи десятки нових проблем, що ще чекають своїх дослідників. Кожний з розділів тієї модерної „книги биття” присвячений якомусь надзвичайному явищу в житті нашого народу, розкриває суть і неповторність його душі, дає аналогію до явищ в житті інших народів, особливо тих, що зв’язані з Україною простором, або кон’юнктурою. Ця книга може дати початок високої школи українознання, студіями нашої культури, нашою модерною Могило-Мазепинською колегією, в якій кристалізувалась би українська думка. Історики записали, що діяльність Київської Академії обірвала доба Руїни. Євген Маланюк доказує, що доба Руїни обірвала діяльність Академії, але історичної пам’яті не знищила, що історична пам’ять не вигасає, її треба розгалювати. Вона живе в підсвідомості і дотліваюча іскра спалахне в непогасне поплум’я, стане стимулом і творцем суверенності. Іскрою був Тарас Шевченко, сто років після нього були маніфести й воля збройно вибороти суверенність, іскрою були підпільні організації,

Проф. І. Левадний

ПОЛКОВНИК – ГЕРОЙ

У 320-ЛІТТЯ МУЧЕНИЦЬКОЇ СМЕРТИ ІВАНА БОГУНА

У вікіпомний час Великої Української Національної Революції, коли на заклик Великого Богдана піднялась уся українська нація в обороні своїх прав і за своє вільне державне існування, в лавах визвольного козацького війська виявилось багато відданих провідників, які вели козацькі полки і повстанські загони селян гід перемоги до перемоги.

а тоді боротьба Національного війська — УПА. Євген Маланюк народився в часи притисної, але непогасної іскри. В його вірші „Одна пісня” малює він найвищого порядку поетичними засобами те нереальне на вигляд, потойбічне, але живуче незатерте враження, що карбується в народній душі.

Проживши більшу частину життя поза Україною, зберіг історичну пам’ять, яка не дозволяла перекидати комунебудь його тверду свідомість суверенності. Сьогодні дехто з нас цю пам’ять втрачає, і вистачить, що появиться серед нас якийсь ніби земляк (бо ми всі з України) і дивись — перекинув досі бережене в душі почуття суверенности!.. Вже ми відрікаємося своєї історичної пам’яті, вже готові воювати за нові „ідеї”, захоплюємося нозими рецептами „спасення” України, не задумуючись, для кого вони написані. За своє довге життя на чужині, яке пронизували часті затруєні стріли ворожих висланників, поет не злякався, не засумнівався і проніс історичну пам’ять до могили. Притягнися до нього, прислухаймося до поета-класика нової літератури, слів Поета, якого ми мали щастя зустріти на глухих емігрантських шляхах!

Кураторія Фундації ім. Ляриси і Уляни Целевич-Стецюк при ОЖ ОЧСУ видала скромну монографію життя і творчості Євгена Маланюка. Цю книжку за ціну 6 доларів можна набути в Об’єднанні Жінок ОЧСУ, 136 Друга Авеню, Нью-Йорк, 10003.

Богун, Кривоніс, Нечай, Золотаренко, Морозенко, Кричевський і численні інші керували визвольною боротьбою, здобуваючи для козацького війська невмирущу славу. Серед них полковникові Іванові Богунові, одному з найближчих сподвижників Богдана Хмельницького, належить чи не найбільш почесне місце в ряді героїв великої визвольної війни.

Ім’я Богуна було страшне ворогам. Захищаючись і нападаючи з дивовижною відвагою, він бражав і приголомшував супротивників, своюю війнятковою здібністю орієнтувався у будь-яких обставинах, швидкістю дій, незвичайною діяльністю, пов’язаною з військовою хитростю, завдавав ворогам близкавичних і важких утрат, так що вони стали уникати зустрічі з ним, навіть коли мали велику перевагу в силах. Не раз у переговорах з Богданом Хмельницьким польський коронний гетьман ставив умовою миру видачу йому Богуна, але марно.

Іван Богун походив з київської шляхти. З початку Великої Української Національної Революції він був подільським полковником, потім — кальвицьким, далі — павлоцьким, зрешті — вінницьким і braslavським та брав участь у всіх походах Богдана Хмельницького. В 1649 році під Збаражем Богун, виступаючи на чолі козацького війська, був тяжко ранений, але швидко повернувся до своїх козаків.

Взимку, на початку 1651 року, коли польський гетьман Мартін Каліновський без виповідження війни віроломно з величезним військом вдерся в межі України і підійшов до Вінниці, Богун, маючи дуже мало сил, не сподівався зберегти міста, але хотів затримати поляків, поки підійдуть головні сили Хмельницького, і вдався до військової хитrosti. Залишивши в місті частину свого війська, він з рештою козаків розпочав бій з поляками, але після першої сутички наказав швидкий відворот і, перейшовши Буг, наказав порубати лід на ріці, а коли наступного ранку ріка знову вкрилась легкою покрівлею криги, Богун велів покрити

щої лід соломою і замкнувся з козаками в сусідньому монастирі.

Переслідуючи його, поляки рушили через ріку в замасковані соломою пастки і мали велике втрати. Каліновський лютував і постановив захопити Богуна в свої руки! Але всі польські напади на місто і на монастир були відбиті, а на третій день облоги з монастиря на поляків раптом напав сам Богун зі своїми козаками і його несподіваний удар зовсім розладнав польське військо. До поляків саме підійшов загін Яреми Вишневецького, але вже не міг врятувати становища і під його охороною поляки втікли, залишивши козакам свій обоз, навіть гармати.

Під час нової війни в 1653 році Богун з чотирма тисячами козаків обороняв Монастирище, що його облягав коронний гетьман Стефан Чарнецький з 15-тисячним військом. Удавшись знов до військових хитрощів, Богун наказав частині козаків переодягнутись у татарське вбрання і з шумом та галасом напасти з одного боку на поляків, а сам з рештою свого війська, вдягненого по-козацьки, виступив з другого боку. Поляки, думаючи що з козаками прийшла ціла татарська орда, кинулись втікати, залишаючи козакам свої обози, велике добро.

Богун був рішучим противником поєднання з Московциною. Коли на Чигиринському сеймі Богдан Хмельницький пропонував раді нав'язати умову з царем або королем, — всі молоді козаки на чолі з Богуном рішуче протестували проти такої унії. Богун ще і виголосив довгу промову, вказуючи на всі тягарі подібного підданства і своїми доказами переконав навіть частину старих козаків.

В 1654 році на Переяславській Раді Богун і всі козаки його полків, як і київське православне духовництво, відмовились присягати на вірність цареві, хоч пізніше й поступились, щоб не руйнувати плянів гетьмана.

У січні 1655 року Богун відбив напад коронного гетьмана Чарнецького на Умань. Рятува-

ти Умань поспішив і Богдан Хмельницький з головними силами. Біля Охматова на Дрижі-полі стався вночі з 29 на 30 січня при лютому морозі великий бій, під час якого з обох сторін полягло 15 тисяч війська, але поляки і їх союзники-татари, що стали одвертими ворогами України після Переяславської унії, були розбиті і почали відступати.

Богун відстояв від Чарнецького також Брацлав і переслідувачи татарську орду, в короткий час вигнав з України усіх татар та відбив у них забратих у неволю людей і награбоване добро.

Після смерті Богдана Хмельницького, Богун у 1658 році діяв разом з Виговським і підтримував його орієнтацію на Польщу, а в 1663 році взяв участь у поході польського короля Яна Казимира на Лівобережну Україну і сприяв перемозі поляків над москалями в листопаді 1663 року коло Переяслава.

Однак Богун не приступив до спілки з Польщею, яку намірявся здійснити тогочасний пра-вобережний гетьман Павло Тетеря, хоч поляки сбіцяли йому маєтки і уряди. Через це Богун був ув'язнений і засланий до фортеці в Мальборзі. За наказом гетьмана Тетері його звільненили, і він на чолі свого полку пішов на Лівобережжя і своїми впливами приєднав до Тетері деякі міста. Але поляки запідозріли, що Богун веде переговори з Іваном Брюховецьким, лівобережним гетьманом і прибічником московської орієнтації. При тому пригадали, скільки разок зазнали вони від козаків під його командуванням.

17 лютого 1664 року поляки заарештували Богуна і через 10 днів, 27 лютого — розстріляли його в околицях Новгород-Сіверського.

Український народ шанує пам'ять Івана Богуна, видатного козацького полковника, який на чолі своїх полків здобув стільки слави українській зброй, був великим патріотом, гостро виступав проти плянованої спілки з Московщиною за Богдана Хмельницького і з Польщею за Павла Тетері, мету своєї діяльності вбачав у вільній самостійній українській державі.

**ЖЕРТВУЙМО НА ВІЗВОЛЬНИЙ ФОНД
УКРАЇНИ!**

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ ПЕВНІСТЬ

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSN.
936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В «Певності» Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно від дня вкладу до дня вибору як виплачувані квартально.
- В «Певності» Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В «Певності» Ваші ощадності обезпечені Федеральною Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В «Певності» Ви можете відкрити пенсійні конта, т.зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першою депозиту пенсійних чеків.
- В «Певності» є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В «Певності» є воткетримальні скриньки для перевозування цінних речей.

**ШАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ «ПЕВНІСТЬ» —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!**

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. І.**

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА
ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І
ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ
ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ

КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладника чи позичковавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей

Безплатне життєве забезпечення
до 2,000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**
301 Palisade Ave. Yonkers, N.Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

**„БУДУЧНІСТЬ”
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ.
НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА,
ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЇ,
ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ
(КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНИ
ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½ %
ДІВІДЕНДИ

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel. 843-5411

ГЕНОЦИД 1933 ПЕРЕД КОМІСІЮ КОМІТЕТУ ДЛЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ЗСА

Крайовий Комітет для відновлення внутрішньої безпеки ЗСА відбув десяту сесію 7-го вересня 1983 р. В Будинку Федерал Пляза в Нью-Йорку. Темою переслухань цієї престижової комісії було: широко поширений геноцид поневолених народів комуністичною Москвою і її поплентачами та комуністичним червоним Китаєм.

П-і Розан Класс, директор Афганського Інформативного Бюра Дому Свободи, заявила членам комісії, що існує основна різниця між геноцидом, який практикував Гітлер проти євреїв, коли ціла група людей були екстерміновані тільки тому, що вони були членами одного народу, і геноцидом, практикованим московським і китайським комунізмом, які є для завершення комуністичних цілей.

Вона свідчила, що советська агресія проти Афганістану дала в результаті понад один мільйон забитих.

Проф. Симон Вожаківський свідчив з першої руки про забутий геноцид проти українського народу в 1932-33 рр. — говорив про накинення силоміць Росією жахливого голодомору в Україні, з причин політичної інкорпорації України в СССР і її цілковитого визиску. Проф. Вожаківський свідчив, що він особисто відвідував хату батьків у 1933 році, бачив там скорчені тіла восьмого їх сусідів, яких ще не було забрано. Згадував про опухлі трупи на поїздовій станції, та контингент 25,000 агентів,званих „Червоними бригадами”, яких послала Москва для виконання свого жорстокого пляну. Велику, стратегічно положену, багату на мінерали Україну змусили увійти до складу СССР. Жнива з 1932 р. було цілковито зібрано і вивезено до Росії. Населення жило на зіллях, травах, хробаках тощо цілу зиму, але навесну навіть те познікало і люди вмирали мільйонами. В його консервативній оцініці загинуло понад 7 мільйонів людей. Предсідник Роберт Моррис

оцінив смертність на 10 мільйонів. Вожаківський заявив, що загально 33-35 мільйонів українців було знищено червоною Москвою, без жодного протесту з боку цивілізованого Заходу.

З інших жорстокостей Рос. імперії в світі згадано ліквідацію в'язнів по 7,668 концентраційних таборах, у яких перебуває 2-3 мільйони в'язнів. Про ці дані свідчив перед Комітетом сам Джон Ванг, який сам пробув 23 роки в таких таборах. Свідчили свідки про стан в Етіопії — де згинуло 100,000 цивільних — а велика частина знайшла порятунок у Бурмі, Сомалі і Джібуті.

Комісію, яка переслухувала московські й інші комуністичні злочини, очолював Роберт Моррис, який був головним радним ЗСА для Відновлення Внутрішньої Безпеки, разом з іншими поважними науковцями і громадянами. До Комітету входять також генерал поручник Артур Трудо і сенатори Дж. Мерей і Вілліям Дженнер. (O.P.).

ВСТАНОВИЛИ БЛЮЗНИРСЬКУ ПРЕМОП ІМЕНІ О. ДОВЖЕНКА

„Радянська Україна” та ін. газети повідомили, що так зв. „Рада міністрів УССР” постановила заснувати щорічну „Премію імені Олександра Довженка”. Премію буде надавати Комітет УССР по кінематографії за кращі фільми кожного року — художні, документальні науково-популярні, створені на кіностудіях в Україні, які — „ясково відтворюють образ сучасника і утверджують радянський спосіб життя”.

Висоти премії не оголошено, але оголошено її мету: пропагувати комунізм, а російську окупацію представляти як щастя для знедоленої України.

Треба зазначити, що самого Олександра Довженка — видатного українського кінорежисера, Москва висилала з Києва в Москву, де він творчо занимав і помер, фактично на засланні.

ЧЕКІСТИ ПОБИЛИ С. ХОДОРОВИЧА

Слідчі-кагебісти важко побили у Бутиці Сергія Ходоровича, що був адміністратором фонду допомоги родинам політичних в'язнів у СССР. Пожертви на цей фонд напливають з багатьох країн вільного світу.

Ходоровича заарештували чекісти за обвинуваченням протидержавної діяльності,